Hjemmeopgave 5

1.del

Brug ESS datasættet for 2014 udtag de danske data. Dette datasæt bestående af 1.502 personer er nu dit univers. Dvs. at N=1.502.

Der konstrueres 6 strata som er defineret ved køn og alder således:

1) Sammenlign gennemsnittene for TRSTEP og TRSTPRL for de to datasæt DK7 og DK7a.

vi importerer data via følgende kode:

```
proc import datafile='/courses/d284cd65ba27fe300/Sommerskole
2018/Uge 2/ESS7e02_1' out=ud7 dbms=sav replace;
data dk7;
set ud7;
where cntry='DK';
if agea < 40 then age1=1;
if 40<= agea< 70 then age1=2;
if agea =>70 then age1=3;
if age1=1 and gndr=1 then strat=1;
if age1=2 and gndr=1 then strat=2;
if age1=3 and gndr=1 then strat=3;
if age1=1 and gndr=2 then strat=4;
if age1=2 and gndr=2 then strat=5;
if age1=3 and gndr=2 then strat=6;
run;
proc standard data=dk7 replace out=dk7a;
var trstep trstprl;
run;
```

Vi vil gerne have gennemsnittene for pågældende variable TRSTEP og TRSTPRL for hhv. dk7 og dk7a. Dette gøres via følgende kode i SAS:

```
proc means data=dk7a;
var trstep trstprl;
run;
proc means data=dk7;
var trstep trstprl;
run;
```

Dette giver følgende output fra dk7a:

Variable	Label	N	Mean	Std Dev	Minimum	Maximum
trstep	Trust in the European Parliament	1502	4.7793394	2.3482190	0	10.0000000
trstprl	Trust in country's parliament	1502	5.9087860	2.4311430	0	10.0000000

Det bemærkes klart, at tilliden til det nationale parlament er større end tilliden til EU parlamentet og har ligeledes en større spredning i std. dev. Dette er ikke overraskende da folk muligvis har større tillid til personer og institutioner tættere på dem end længere væk.

Dette giver følgende output fra dk7:

Variable	Label	N	Mean	Std Dev	Minimum	Maximum
trstep	Trust in the European Parliament	1423	4.7793394	2.4125656	0	10.0000000
trstprl	Trust in country's parliament	1491	5.9087860	2.4401005	0	10.0000000

Sammenlignes dk7a og dk7, ses det, at de har samme middelværdi, hvilket er forventeligt.

Brug datasættet DK7a.

2) Udtag en simpel tilfældig stikprøve på 100 personer og beregn den gennemsnitlige tiltro med "Europa Parlamentet" samt tilhørende usikkerhed.

Vi udtrækker en tilfældig stikprøve og finder gennemsnittet via følgende kode:

```
proc surveyselect data=dk7a seed=100 n=100 out=stik1;
run;
proc surveymeans data=stik1;
var trstep trstprl;
run;
```

Dette giver følgende output:

Statistics						
Variable	Label	N	Mean	Std Error of Mean	95% CL for Mean	
trstep	Trust in the European Parliament	100	4.966760	0.233589	4.50326918	5.43025155
trstprl	Trust in country's parliament	100	6.119088	0.222609	5.67738424	6.56079148

Af ovenstående tabel fremgår det, at begge variable har en større middelværdi og dermed en højere gennemsnitlig tiltro til begge parlamenter. Usikkerheden er faldet da standardfejlen på middelværdien er faldet for begge middelværdier.

Den tilhørende usikkerhed er 2 gange standardafvigelsen. Først med EU parlamentet:

$$0,234 \cdot 2 = 0,468$$

Dette medfører at middelværdiens usikkerhed er $\pm 0,468$. Dernæst med det nationale parlament:

$$0,223 \cdot 2 = 0,446$$

Dette medfører at middelværdiens usikkerhed er $\pm 0,446$

3) Udtag en simpel tilfældig stikprøve på 100 personer. Beregn den gennemsnitlige tiltro til Europarlamentet i forhold til den gennemsnitlige tiltro til det nationale parlament (brøk estimation). Angiv den tilhørende usikkerhed.

Der udtages en ny tilfældig stikprøve og brøk estimation udføres via følgende kode:

```
proc surveyselect data=dk7a seed=101 n=100 out=stik2;
run;
proc surveymeans data=stik2;
var trstep trstprl;
ratio trstep/trstprl;
run;
```

Dette giver følgende output:

Statistics						
Variable	Label	N	Mean	Std Error of Mean	95% CL for Mean	
trstep	Trust in the European Parliament	100	4.980141	0.210435	4.56259272	5.39768837
trstprl	Trust in country's parliament	100	6.200000	0.233117	5.73744573	6.66255427

Ratio Analysis						
Numerator	Denominator	N	Ratio	Std Error	95% CL for Ratio	
trstep	trstprl	100	0.803248	0.032988	0.73779216	0.86870479

Det ses af brøk estimationen giver et estimat på 0,803, som betyder at tilliden til det EU-parlamentet er 80% af hvad den er til det nationale parlament. Den tilhørende usikkerhed er:

$$0,329 \cdot 2 = 0,658$$

Dette medfører at middelværdiens usikkerhed er $\pm 0,658$

og hvis det af ratio-estimation så bliver usikkerheden

$$0,033 \cdot 2 = 0,066$$

Dette medfører at middelværdiens usikkerhed er $\pm 0,066$

4) Gentag ovenstående 10 gange.

Vi kører en loop, som kører koden fra opgave 3. 10 gange:

```
proc surveyselect data=dk7a seed=102 n=100 out=stik3 reps=10;
run;
proc surveymeans data=stik3;
var trstep trstprl;
ratio trstep/trstprl;
run;
```

Dette giver følgende output

Statistics						
Variable	Label	N	Mean	Std Error of Mean	95% CL for Mean	
trstep	Trust in the European Parliament	1000	4.701629	0.076204	4.55209042	4.85116749
trstprl	Trust in country's parliament	1000	5.847362	0.076175	5.69788102	5.99684198

Ratio Analysis						
Numerator	Denominator	N	Ratio	Std Error	95% CL for Ratio	
trstep	trstprl	1000	0.804060	0.011210	0.78206147	0.82605834

Det bemærkes at ratio-estimatet er steget minimalt, men at standardfejlen er faldet markant, som skyldes den større stikprøven. Den tilhørende usikkerhed af ratio-estimation bliver

$$0,011 \cdot 2 = 0,022$$

Dette medfører at middelværdiens usikkerhed er $\pm 0,022$

6) Betragt det store datasæt ud7. I dette datasæt skal du teste om ”trusten til EP” er den samme i de tre lande: Danmark, Belgien og England [cntry-værdierne er ’DK’, ’BE’ og ’GB’].

Vi udfører et test af om tilliden til EP er den samme på tværs af de tre lande. Dette gøres via følgende kode:

```
Data opgave6;
set ud;
where cntry='DK' or cntry='BE' or cntry='GB';
run;
Proc anova data=opgave6;
class cntry;
model trstep=cntry;
run;
```

Dette giver følgende output

Source	DF	Anova SS	Mean Square	F Value	Pr > F
cntry	2	3768.875661	1884.437831	318.98	<.0001

Vi tester nulhypotesen om at der ikke er nogen forskel i tillid mellem de 3 lande. Denne hypotese testes på et 5% signifikansniveau og det ses, at en p-værdi på under 0,1% at denne nulhypotese kan forkastes og der er dermed forskellig tillid til EU-parlamentet i de 3 lande.

7) I Tyskland er der 81 millioner personer (i Danmark er der 5 millioner personer). Hvor stor skal den tyske stikprøve være, hvis usikkerheden på tilliden til EP skal være den samme som i Danmark [cntry=’DE’]?

Vi finder først spredningen for begge via følgende kode:

```
proc  surveymeans data=dk7a total=5000000;
var trstep trstprl;
run;
proc means data=ud n mean std;
var trstep trstprl;
where cntry='DE';
run;
```

Dette giver følgende output:

Statistics						
Variable	Label	N	Mean	Std Error of Mean	95% CL for Mean	
trstep	Trust in the European Parliament	1000	4.701629	0.076197	4.55210537	4.85115253
trstprl	Trust in country's parliament	1000	5.847362	0.076167	5.69789597	5.99682703

Variable	Label	N	Mean	Std Dev
trstep	Trust in the European Parliament	2921	3.9856214	2.4348635
trstprl	Trust in country's parliament	3012	4.9960159	2.4039125

Dernæst udregner vi variansen for middelværdien til EU for begge lande

$\sigma^2_{DK} = 0,076167^2 = 0,0058$
$\sigma^2_{DE} = 2,43486^2 = 5.92855$
Vi anvender dernæst følgende formel

$$n_0 = \frac{S^2}{(\frac{L_0}{(2 \cdot 1,96)})^2 + \frac{S^2}{N}}$$

Vi mangler L_0 som udregnes som længden af konfidensintervallet, som er den længde som DK har, som ønskes for tyskland

$$L_0 = 4,8511 - 4,5521 = 0,299$$

Dernæst kan alle data indsættes i formlen

$$n_0 = \frac{5.92855}{(\frac{0,299}{(2 \cdot 1,96)})^2 + \frac{5.92855}{81.000.000}} = 1018,997$$

Det ses at for at få samme konfidensintervalslængde skal stikprøvestørrelsen for Tyskland være 1.019 individer. Dette virker forkert givet at den burde være omkring 1500. Dette skyldes at længden af L0 er for stor.

8) Fra datasættet ESS7 og ESS8 udtages England [cntry='GB'] for hvert datasæt udregnes forholdet mellem TRSTEP og TRSTPRL. Har der været en signifikant udvikling?

Først udregnes de to ratioer (TRSTEP/TRSTPRL). Den ene for datasættet ESS7 og den anden for ESS8.

```
 *Opgave 8;
*Importerer data;
proc import datafile='/courses/d284cd65ba27fe300/Sommerskole
2018/Uge 2/ESS8e01_1' out=ud8 dbms=sav replace;
proc import datafile='/courses/d284cd65ba27fe300/Sommerskole
2018/Uge 2/ESS7e02_1' out=ud7 dbms=sav replace;
run;
proc surveymeans data=ud7;
where cntry='GB';
var trstep trstprl;
ratio trstep/trstprl;
run;
proc surveymeans data=ud8;
where cntry='GB';
var trstep trstprl;
ratio trstep/trstprl;
run;
```

Det giver følgende output:
For ESS7:

Ratio Analysis						
Numerator	Denominator	N	Ratio	Std Error	95% CL for Ratio	
trstep	trstprl	2078	0.711334	0.011105	0.68955631	0.73311259

For ESS8:

Ratio Analysis						
Numerator	Denominator	N	Ratio	Std Error	95% CL for Ratio	
trstep	trstprl	1854	0.767110	0.010958	0.74561884	0.78860214

Konfidensintervallet for ratioen i ESS7 (0,6895;0,73311) overlapper ikke konfidensintervallet for ratioen i ESS8 (0,74562;0,78860). Det vil sige, at der har været en signifikant udvikling i forholdet mellem tilliden til EP og det nationale parlament fra ESS7 til ESS8. Tilliden til EP er styrket i forhold til tilliden til det nationale parlament.

Betragt nu hele datasættet (det danske) på i alt 1.502 observationer. Reducer datasættet til dem der har oplyst om stemmeafgivningen ved folketingsvalget i 2011. (Vi har lige haft et folketingsvalg i 2015, dette er selvfølgelig ikke med her).
Brug variablen *prtvtcdk*. Dette skulle give et datasæt på ca. 1.179 personer. Dette datasæt betragtes som en simpel tilfældig stikprøve ud af 3.500.000 vælgere (dem der vælger at stemme)[1]

9) I dette datasæt skal beregnes Radikale Venstres (prtvtcdk=2) andel med tilhørende usikkerhed.

Først laves et nyt datasæt dk8 med de konkrete rensninger ovenfor med følgende kode

```
data dk8;
set ud;
where cntry='DK';
if prtvtcdk=. then delete;
run;
```

Dernæst findes Radikale Venstres andel af de samlede stemmer med følgende kode:

```
proc freq data=dk8;
table prtvtcdk;
run;
```

Dette giver følgende output:

Party voted for in last national election, Denmark				
prtvtcdk	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
Socialdemokraterne - the Danish social democrats	268	22.73	268	22.73
Det Radikale Venstre - Danish Social-Liberal Party	134	11.37	402	34.10
Det Konservative Folkeparti - Conservative	65	5.51	467	39.61
SF Socialistisk Folkeparti - Socialist People's Party	108	9.16	575	48.77
Dansk Folkeparti - Danish peoples party	143	12.13	718	60.90
Kristendemokraterne - Christian democrats	8	0.68	726	61.58
Venstre, Danmarks Liberale Parti - Venstre	311	26.38	1037	87.96
Liberal Alliance - Liberal Alliance	48	4.07	1085	92.03
Enhedslisten - Unity List - The Red-Green Alliance	77	6.53	1162	98.56
Andet - other	17	1.44	1179	100.00

Det ses her, at det radikale venstre fik 11,37 procent af stemmerne.

Dernæst findes variansen, hvor det antages at andelen der har stemt på et parti kan bruges som sandsynligheden for at stemme på det parti.

$$V(\bar{y}) = \frac{N-n}{N}\frac{1}{n-1}P(1-P) = \frac{3500000-1179}{3500000}\frac{1}{1179-1}\cdot 0,1137\cdot(1-0,1137) = 0,000085516438$$

Dernæst dernæst finder vi konfidensintervallet

$$1,96\cdot\sqrt{0,000085516438} = \pm 0,018125119$$

Dermed vil andelen svinge 1,8%-point omkring middelværdien med 95% sikkerhed.

10) Ved folketingsvalget i 2011 fik Det Radikale Venstre 9,5 % af de afgivne stemmer. Test om Det Radikale Venstres andel i stikprøven på de 1.179 personer kan antages at være på 9,5 %.

Det testes om det i stikprøven kan antages at 9,5% af stikpørven stemmer B. Dette gøres via følgende kode

```
Data opgave10; input Parti $ Andel;
datalines;
B 0.1127
Andre 0.8873
;
run;
proc freq data=opgave10;
table parti/chisq testp=(0.095 0.905);
weight andel;
run;
```

Dette giver følgende output:

Chi-Square Test for Specified Proportions	
Chi-Square	7.3014
DF	1
Pr > ChiSq	0.0069
WARNING: 100% of the cells have expected counts less than 5. Chi-Square may not be a valid test.	

Vi tester nulhypotesen, som siger at man godt kan antages at 9,5% stemmer B. Denne hypotese testes på et 5% signifikansniveau. Givet et p-værdi på 0,7% kan vi afvise nulhypotesen og dermed kan vi ikke antage at 9,5% af stikprøven stemmer radikalt.

2. del (lommeregner)

Regn de tre første opgaver i Eksamen i stikprøveteori 2003.
I opgave 3 skal der stå: Hvor stor skal stikprøvestørrelsen være, når der allokeres optimalt, hvis længden af det tilsvarende 95% konfidensinterval skal være på 0,05.

1) Antag at der er foretaget en stratifikation efter de tre landsdele. Kommenter stratifikationen. Estimer andelen i befolkningen (blandt de 4.200.000), der ikke kan deltage i undersøgelsen pga. sprogvanskeligheder samt beregn den tilsvarende usikkerhed.

Hovedstadsregionen	3/1327=0,00226

Øvr. Sjælland + øer	18/770=0,02337
Jylland	2/1903=0,00105
Hele landet	=0,02668

Stratifikationen virker nogenlunde rimelig. Landsdelene minder tilnærmelsesvis om hinanden.
Dernæst udregner vi de 3 usikkerheder som i opgave 8:
Vi starter med hovedstadsregionen:

$$V(\bar{y}) = \frac{N-n}{N}\frac{1}{n-1}P(1-P) = \frac{4200000-4000}{4200000}\frac{1}{4000-1}\cdot 0,02668\cdot(1-0,02668) = 0,0000064874834$$

Dernæst dernæst finder vi konfidensintervallet

$$1,96\cdot\sqrt{0,0000064874834} = \pm\ 0,0049922255678$$

Dermed vil andelen svinge 0,5%-point omkring middelværdien med 95% sikkerhed.
2) Med udgangspunkt i Tabel 1, angiv da den optimalt allokerede stikprøve (stikprøvestørrelsen er stadig 4.000) og udregn den tilsvarende spredning.
Vi starter med at finde den optimale allokering (ses længst til højre)

	W_k	n_k	Antal med angivelse af sprogvanskeligheder	s2	s	s2w	sw	yOptimal
Hovedstadsregionen	33	1.327	3	0,0022515	0,0474497	0,0007430	1,5658399	1.051
Øvr. Sjælland + øer	19	770	18	0,0223087	0,1493608	0,0042386	2,8378560	1.905
Jylland	48	1.903	2	0,0010489	0,0323867	0,0005035	1,5545608	1.044
I alt	100	4.000	23					

Dernæst finder vi den tilsvarende spredning

$$V(y_{opt}) = \frac{1}{4000}\cdot\sum sW - \frac{1}{4200000}\cdot\sum s^2W = 0,0088752$$

$$S(y_{opt}) = \sqrt{0,0088752} = 0,0942$$

3) Hvor stor skal stikprøvestørrelsen være, når der allokeres optimalt, hvis længden af det tilsvarende 95% konfidensinterval skal være på 0,001.

Dette betyder at længden af konfidensintervallet er 0,001=L0. Dette kan indsættes i formlen

$$n_0 = \frac{S^2}{(\frac{L_0}{(2\cdot 1,96)})^2 + \frac{S^2}{N}} = \frac{0,0088752}{(\frac{0,001}{(2\cdot 1,96)})^2 + \frac{0,0088752}{4200000}} = 132090$$

Dermed skal stikprøven være på 132090 før at 95% konfidensintervallet har længden 0,001.